

Jezus Christus een Denaar van de besnijdenis

Lezen: Romeinen 14 : 1 - 3, 15 : 1 - 9

1. De Apostel Paulus schrijft deze brief aan de huisgemeenten te Rome. Deze bestaan voor een groot deel uit christenen uit de heidenen + een minderheid van Messiasbelijdende Joden. De brief is waarschijnlijk omstreeks het jaar 56 na Christus geschreven en verstuurd. Dit betekent, dat er in Rome sprake is van 1^e generatie Messiasbelijdende Joden. Zij hebben de Here Jezus op latere leeftijd als Messias leren aanvaarden, maar blijven zich gewoon houden aan de Thora door hun dagelijkse levenspraktijk daar op af te stemmen.
2. Hoewel het Apostelconvent te Jeruzalem - zie Handelingen 15 - heeft besloten, dat voor christenen uit de heidenen de Noachitische geboden voldoende zijn, meenden de Joodse gemeenteleden, dat hun niet-Joodse broeders en zusters zich net als zij dienen te houden aan de Thora. Dat betekent o.a. koosjer eten, de sabbat onderhouden en besnijdenis voor de mannen. Hierover ontstaat twist en tweedracht, waarbij de christenen uit de heidenen neerkijken op de Joodse gemeenteleden die zij als zwakken beschouwt omdat dezen zich 'angstvallig' houden aan al die Joodse wetten en datzelfde ook nog van hen verlangen!
3. In zijn brief probeert Paulus deze huisgemeenten leiding te geven zodat de meningsverschillen niet tot verwijdering leiden, maar kunnen worden overwonnen en bijgelegd. In een uitgebreid theologisch opstel - Paulus is geschoold aan de voeten van Gamaliël - zet hij de posities voor Gods Aangezicht uiteen van zowel de heidenen als de Joden, toen ze Christus nog niet kenden als hun Redder. Hij verkondigt het Evangelie van rechtvaardiging door het geloof, 'eerst voor de Jood en ook voor de Griek'. En in wat nu door ons wordt aangeduid als de hoofdstukken 9 - 11 schrijft Paulus over het probleem, dat hem het meest na aan het hart ligt: de afwijzing door zijn volksgenoten van Jezus als de Messias en de vraag of zij daardoor van Godswege zijn verworpen. Na zijn uiteenzetting van wat wel de 'olijfboomtheologie' wordt genoemd, onthult hij in hoofdstuk 11 : 25 en 26 een geheimenis, namelijk dat uiteindelijk 'gans Israël' behouden zal worden. Dat brengt hem tot een hooggestemde lofprijzing.
4. De Duitse theoloog Marquardt schrijft (in 'Die Juden im Römerbrief'): "Wij verstaan de hoofdstukken 14 en 15 in nauwe samenhang met de gehele brief: als een kleine analogie bij de in Romeinen 1 - 8 en 9 - 11 behandelde 'Judenfrage'. Ging het daar in het algemeen om Joden en niet-Joden of Grieken en niet-Grieken, zo gaat het hier toegespitst om Jodenchristenen en heidenchristenen in hun onderlinge verhouding. Stelde Paulus daar de grondvraag naar de openheid van het uitverkoren Joodse volk voor 'de anderen', zo stelt hij hier de grondvraag naar de openheid van de uit Joden en heidenen afkomstige christenen voor elkaar en maakt deze vraag tot

Jezus Christus een Dienaar van de besnijdenis

test voor de bestendigheid van het werk van God (Romeinen 14 : 20). Zowel daar als hier gaat het om zowel het veroordelen als het verachten van de ander en de verleiding om voor zichzelf te leven en te sterven (Romeinen 14 : 7). Zoals daar heidenen en Jood onder de toorn en het gericht van God worden geplaatst, zo moeten ook hier de groepen die elkaar de integratie ontzeggen voor de rechterstoel van God treden (Romeinen 14 : 10 - 12). Het probleem is in beide gevallen in principe hetzelfde”.

5. In Romeinen 8 : 15 geeft Paulus aan Jezus Christus de uit de traditie niet bekende titel diakonos, dienaar van de besnijdenis. Hij wil daar mee uitdrukken de speciale band die Jezus met het oog op de *'Judenfrage'* heeft met de Joden die hem als Messias verwerpen. Het Jodendom nà Jezus geboorte, lijden en sterven is voor Paulus méér dan een slechts historisch onderwerp: het is een christologisch thema. Deze band is speciaal *'ter wille van de waarheid van God om de beloften aan de vaders te bevestigen'*. De *'Judenfrage'* staat hier dus niet maar op de achtergrond, maar staat ook hier nadrukkelijk ter discussie, zodat het goed mogelijk is vanuit Romeinen 15 de hele brief in terugblik uit te leggen. Door deze Diakonos worden de beloften aan de aartsvaders – een groot nageslacht, het land en via hen de zegen voor alle volken op aarde – bevestigd, vastgemaakt. Deze beloften gelden dus nog steeds!
6. Paulus was er beducht voor, dat de christenen uit de heidenen zich zouden afzetten tegen en zich verheven zouden voelen boven hun Joodse medechristenen. Daarom: *"Heb geen hoge dunk van uzelf, maar vrees"* (Romeinen 11 : 20). Ook in de hoofdstukken 14 en 15 voert Paulus een hartstochtelijk pleidooi voor verdraagzaamheid en voor aanvaarding van elkaar: Romeinen 14 : 3 *'Wie wel alles eet, moet hem niet minachten die niet alles eet. En wie niet alles eet, moet hem niet veroordelen, die alles eet. God immers heeft hem aanvaard.'* Romeinen 15 : 1 *'Maar wij die sterk zijn, zijn verplicht de zwakheden van hen die niet sterk zijn te dragen en niet onszelf te behagen'*. [wellicht met een wat ironische ondertoon gezegd?] Romeinen 15 : 7 *'Daarom, aanvaard elkaar zoals ook Christus ons aanvaard heeft, tot de heerlijkheid van God'*.

N.B. In later eeuwen (vanaf de 4^e eeuw) is het omgekeerde gebeurd van hetgeen in 2. is weergegeven: christenen uit de heidenen dwongen gemeenteleden van Joodse afkomst hun Joodse leven af te zweren als zij lid wilden blijven van de christelijke gemeente of dat wilden worden. De geloofsverklaring in de Kerk van Constantinopel luidt: *"Ik verwerp alle gewoonten, riten, legalismen, ongezuurde broden en offers van lammeren door de Hebreëen, offers, gebeden, besprenkelingen en reinigingen, heiligingen en verzoeningen en vasten en nieuwe manen en sabbatten en bijgeloof en gezangen en gebeden, vieringen en synagogen en het voedsel, de dranken van de Hebreëen, in één woord: ik verwerp alles wat*

Bijbelstudie Commissie Kerk & Israël

Jezus Christus een Dienaar van de besnijdenis

Joods is... En als ik later zou wensen dit te ontkennen en terug te keren naar het Joodse bijgeloof, of men zal mij aantreffen terwijl ik met Joden eet of met hen feesten vier of in het geheim met hen spreek en de Christelijke religie veroordeel in plaats van hen openlijk te weerleggen en hun lege geloof te veroordelen, laat dan de siddering van Kain en de melaatsheid van Gehazi op mij komen als wettige bestraffingen waarvan ik erken dat zij toepasbaar zijn. En moge ik vervloekt zijn in de toekomstige wereld en moge mijn ziel geplaatst worden bij de satan en de duivelen."